

Kansalliset tietovarannot ja arkistointi -työryhmä

Aika: 12.5.2023 klo 8.30–11.30

Paikka: VM, Mariankatu 9, neuvotteluhuone Jakovara (tarvittaessa Teams)

Osallistujat: Teppo Lehtinen, YM, puheenjohtaja
Mikko Eräkaski, Kansallisarkisto, varapuheenjohtaja
Minna-Liisa Mäkiranta, Kansallisarkisto, sihteeri

Jäsenet:

Tommi Oikarinen, Tiedonhallintalautakunta
Sebastian Hielm, MMM
Iivari Huhta, OM, etänä
Jukka Kohtanen, Opetushallitus
Kaisa Karvonen, Opetushallitus
Maarit Kivelä, Opetushallitus, etänä
Kalle Ohtonen, Ruokavirasto
Katri Klingberg, Ruokavirasto
Riina Muurila, SM
Heikki Talkkari, VM
Jaakko Rastas, YM
Anu Mutanen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, etänä

Poissa:

Heli Hänninen, Kuntaliitto, (varajäsen Jaana Jormanainen)
Sanna-Leena Eskola, Oulun kaupunki
Reko Etelävuori, Kansallisarkisto
Anna Sandberg, STM
Tiina Vuolteenaho, Ruokavirasto
Aki Hietanen, OM
Matti Savolainen, SM, (varajäsen Teemu Luukko)
Kalervo Koskimies, OKM, (varajäsen Juha Haataja)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.35.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Nykytilan analyysi ja tavoitetila tietovarannoittain

- Opetuksen ja koulutuksen valtakunnallinen tietovaranto KOSKI
Tietovarannon tiedot on säädetty pääsääntöisesti pysyvästi säilytettäväksi. Seulontaesitys on tehty, mutta päätöstä ei vielä ole annettu. Tietovaranto on laajentunut koko sen elinkaaren ajan.

Opetushallitus on keskustellut Ahvenanmaan osalta tietojen säilytys- ja arkistointivelvoitteesta. Tavoitetila on vielä muodostamatta suhteessa kuntien tietoaineistoihin.

- Varhaiskasvatuksen tietovaranto VARDA
Tietovarannon tiedot on säädetty määräajan säilytettäväksi. Seulontapäätöksen mukaan lähes kaikki data on arkistoitavaa. Tavoitetila on vielä muodostamatta suhteessa kuntien tietoaineistoihin, päällekkäisyyttä ei kuitenkaan ole.

- Ympäristöterveydenhuollon valvontajärjestelmä VATI
Valtaosa tiedoista tuotetaan kunnissa, 61 palvelua tuottavaa yksikköä. VATI on osa Ruokahallinnon tietovarantoa. Osa dokumenteista tuotetaan kunnissa järjestelmään ja osa saapuu VATIin sähköisen asioinnin kautta. Viranhaltijapäätösten asiankäsittely tapahtuu tosiasiasa pitkälti VATI:ssa, sen sijaan toimielinten päätöksenteko dokumentoidaan käytännössä kuntien asianhallintajärjestelmissä. Kunnat ovat ratkaisseet oman tiedonhallintansa monilla eri tavoilla. Osa säilyttää tietyt tiedot vain VATI:ssa, osa vie kaiken omiin järjestelmiinsä, mikä tarkoittaa kaksinkertaista tallentamistyötä, mutta myös epätasaisuutta VATI:ssa olevan tiedon laadussa. Ruokavirasto suhtautuu epäillen asiankäsittelyn ja säilyttämisen keskittämiseen VATIin johtuen tehtäväkentän moninaisuudesta ja kehittämistyön laajuudesta. Tavoitteena on ensisijaisesti, että tallentavia yksiköjä olisi vähemmän ja ne keskittyisivät hyvinvointialueisiin (18). Tavoitetilassa kaikki tallentavat yksiköt käyttäisivät VATIa samalla tavoin, jolloin tiedot olisivat laadukkaita ja kattavia. Kehittäminen edellyttäisi resursseja.

- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhti
Alueiden käytön ja rakennetun ympäristön tietovarannot. Laissa ei ole säädetty tietojen säilytysajoista muutoin kuin lokirekisterin osalta. Tiedon ja sen käytön luonteesta johtuen säilytysajat tulevat olemaan pitkiä, puhutaan 100-200 vuoden tarpeista alkuperäiseen käyttötarpeeseen. Tietojärjestelmä on edelleen rakentamisvaiheessa, käyttöönotto 2025 eteenpäin.

Tietovarannon tiedoille ei ole seulontapäätöstä, vastaavat tiedot kunnissa ovat laajasti arkistoitavia. Tiedot ovat päällekkäisiä kunnissa hallittavien aineistojen kanssa ja aineistolla on vahva yhteys kunnalliseen päätöksentekoon, lisäksi kuntien tiedot ovat laajempia.

Tavoitetilana tulisi olla säilyttämisen keskittäminen yhteiseen tietovarantoon ja jatkossa arkistointi Kansallisarkistoon.

- Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä YLVA
Todettiin, että YLVAssa on kyse hyvin hajanaisesta järjestelmäkokonaisuudesta, joten käsitellään vain yleisluonteisesti.
- KANTA
Ei käsitelty STM:n edustajan poissaollessa.
- Pronto
SM tuottaa vielä sisältöä.

4. Raporttipohjan läpikäynti

VM, KA ja kuntien edustajat ovat pienryhmässä muotoilleet kolme keskeisintä tavoitetta. Todettiin, että tietovarantokohtaisia tavoittiloja tulisi vielä arvioida suhteessa keskeisiin tavoitteisiin. Lisäksi tietovarantokohtaisissa tavoittiloissa tulisi huomioida lainsäädännön tilanne, onko lainsäädännössä esteitä tarkoituksenmukaiselle toimintatavalle.

Tavoittilan pohjalta muodostetaan kehittämissuhteet.

Tarkennetaan tekstiin työryhmän työn rajaukset. Tiedon elinkaari on huomioitava siinä mielessä, miten se vaikuttaa tietoaikavaroituksen laatuun, käytettävyyteen ja arkistoitavuuteen.

Kehittämissuhteisiin tuotetaan yhteiset tekijät ensin:

- lainsäädännön mahdollistavat tekijät keskittämiseksi
- tekniset kysymykset, tekninen toteutus, tiedon elinkaari
- tietorakenteen yhdenmukaistamistarpeet
- rajoittavat tekijät ja niiden purkaminen
- tarkoituksenmukaisuus ja hyötypotentiaali

Näiden jälkeen tietovarantokohtaisesti tarkennukset.

5. Pilotointi

Pilotoinnin tavoitteiden asetannassa ja suunnittelussa tulee huomioida tietovarantoa koskevat näkökulmat, mutta myös laajemmat vaikutukset kuntien ja muiden toimijoiden tiedonhallintaan.

Pilotointikohteina ovat KOSKI, VARDA ja VATI.

6. Sopiminen jatkotoimista

- o Muotoillaan runko kehittämissuhteisiin, pj, varapj, sihteeri

- Tuotetaan kehittämis ehdotukset, koko työryhmä
- Työryhmän kokoonpanon ja työskentelytavan kuvaaminen, KA
- Lainsäädännön nykytilan tiivistäminen
- Tavoitetilojen muodostaminen tietovarantokohtaisesti, koko työryhmä
- Kuntien nykytilan terävöittäminen

7. Muut asiat

Ei ollut muita asioita

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 10.45.